

Eiropas Līdztiesības iestāžu tīkls (Equinet)
KARŠ UKRAINĀ UN TĀ IETEKME UZ VIENLĪDZĪBU EIROPĀ
24.05.2022

Kara apstākļos vienlīdzības principa ievērošana ir sarežģīta, taču vienlaikus ārkārtīgi būtiska. Krievijas Federācijas agresija, kas vērsta pret Ukrainu un tās iedzīvotājiem, ne tikai pārkāpj cilvēktiesības un starptautiskās tiesības Ukrainas teritorijā, bet arī rada sekas ārpus Ukrainas robežām. **Trīs mēnešu laikā kopš Krievijas militārās ofensīvas sākuma Ukrainā nacionālās līdztiesības iestādes ir ieguvušas ievērojamas zināšanas un pieredzi par kara ietekmi uz vienlīdzību Eiropā.** Vienlīdzība kā Eiropas pamatvērtība veicina kopīgas rūpes par cilvēka cieņas neaizskaramību, un nacionālās līdztiesības iestādes visā Eiropā turpina ievērot šos principus, uzraugot un reaģējot uz kara izraisītiem diskriminācijas gadījumiem. Krīzes vai konflikta situācijā dažādas grupas var tik pakļautas nesamērīgam riskam, un dažas no tām ir īpaši neaizsargātas pret diskrimināciju, tostarp, sievietes, romi, Āfrikas vai Āzijas izcelsmes cilvēki, LGBTIQ+ cilvēki vai cilvēki ar invaliditāti. Pēdējos mēnešos **līdztiesības iestādes visā Eiropā ir novērojušas dažādas ar diskrimināciju saistītas problēmas, ko izraisījis karš Ukrainā.**

Eiropas Līdztiesības iestāžu tīkla (Equinet) biedri novērojuši atšķirīgu attieksmi pret bēgļiem, pamatojoties, piemēram, uz viņu ādas krāsu, etnisko piederību, (uztverto) valstspiederību vai reliģisko pārliecību. Daudzas nacionālās līdztiesības iestādes ziņo jo īpaši par **romu bēgļu diskriminācijas** gadījumiem, kā rezultātā viņu gaidīšanas laiks reģistrācijas centros ir ilgāks un piekļuve šiem centriem, transportam no robežām vai piemērotam mājoklim ir ierobežota. Romi jau daudzus gadus Ukrainā ir saskārušies ar problēmām reģistrēties un iegūt personu apliecinošus dokumentus, un tas tagad viņiem kā bēgļiem rada šķēršļus.

Sievietes un bērni ir pakļauti īpašam cilvēku tirdzniecības riskam un dažās valstīs saskaras ar grūtībām saņemt veselības aprūpi un reproduktīvās veselības pakalpojumus, piemēram, abortus. Dažās valstīs ar problēmām saskaras arī bēgļu gaitās devušās **transpersonas**, kuru dokumenti neatbilst viņu dzimumidentitātei un dzimuma izpausmei.

Ukrainas bēgļu ģimenes vai lielākas cilvēku grupas dažkārt nevar atrast **mājokli**, kurā viņi varētu turpināt dzīvot kopā. Kad Ukrainas bēgļiem izdodas atrast **darbu**, dažkārt tiek piedāvāts zemāks atalgojums salīdzinājumā ar valstspiederīgajiem līdzīgos amatos. No kara bēgoši cilvēki ar invaliditāti saskaras ar **problēmām, šķērsojot robežas un mēģinot sasniegt uzņemšanas centrus, jo daži no tiem nav fiziski pieklūstami**. Līdztiesības iestādes ir saņēmušas informāciju arī par diskrimināciju un **naida runu, kas vērsta pret Ukrainas vai Krievijas etniskās izcelsmes cilvēkiem**. Dažos gadījumos jauni ukraiņu vīrieši, kas bēg no Ukrainas, ir tikuši vainoti par nepalikšanu Ukrainā, lai cīnītos. Dažkārt bēgļi ir pakļauti intersekcioņālas diskriminācijas riskam, pamatojoties uz vairāk nekā vienu iezīmi.

Jebkāda veida diskriminācija nav pieļaujama - ne miera, ne kara laikā. **Equinet biedri pauž pilnīgu atbalstu un solidaritāti Ukrainas parlamenta cilvēktiesību komisārei, kurai ir nacionālās līdztiesības iestādes pilnvaras**. Aizstāvot vienlīdzību un tiesības netikt diskriminētiem, nacionālās līdztiesības iestādes izskata sūdzības par diskrimināciju, sniedz ieteikumus un konsultācijas darba devējiem un valdībām, uzrauga informāciju plašsaziņas līdzekļos un sniedz publiskus paziņojumus par kara ietekmi uz līdztiesību. Tomēr ikviena cilvēka pienākums ir **nodrošināt, ka solidaritāte un cilvēka cieņa tiek attiecināta uz visiem cilvēkiem neatkarīgi no viņu izcelsmes**. Tāpēc ir svarīgi, lai valdības, darba devēji, plašsaziņas līdzekļi un citi atbildīgie novērstu un apturētu diskrimināciju un nodrošinātu vienlīdzīgu attieksmi pret visiem cilvēkiem tagad un nākotnē, tostarp krīzes, konfliktu un kara laikā. Tas izriet no līdzjūtības un cilvēka cieņas respektēšanas, mūsu kopīgajām konstitucionālajām tradīcijām un vērtībām un ES tiesību aktiem.

Eiropas Līdztiesības iestāžu tīkls un tā biedri ir spējīgi un varoši nodrošināt taisnīgu attieksmi pret visiem neatkarīgi no viņu etniskās piederības, dzimuma, reliģiskās pārliecības, vecuma, seksuālās orientācijas vai invaliditātes. Tikai tā mēs varam atjaunot sabiedrību, kurā augt un sevi pilnveidot var ikviens cilvēks un sociālā grupa.